KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

Syystunnelma — Höststämning

SYYSKUU
SEPTEMBER

N:o 9 - 1960

Käyttäkää onnitteluadresseja

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii avioliiton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 300 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21×27,5 sm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

SYYSKUU | 65. VUOSIKERTA | N:o 9 · 1960

Lokakuun numeroon tarkoitetut ilmoitukset kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen syyskuun 5 päivää

VAJAAKYKYISET KUUROT LAPSET

Rovasti Lauri Paunu, joka on tunnustusta ansaitsevalla tavalla muistanut kuuroja pienokaisia mm. aloitteellaan kuurojen pikkulasten ja heidän äitiensä ohjaamiseksi, on myös esittänyt huolestumisensa sellaisten kuurojen lasten vuoksi, jotka henkisesti vajavaisina eivät ole voineet päästä kouluopetuksesta osallisiksi.

Tällaisten vajaaälyisten kuurojen lasten asema on todella surkea. He eivät voi kuulla, eivät osaa puhua tai edes viittoa ja jäävät siten täysin eristettyyn asemaan. Kun tähän vielä lisätään henkinen alamittaisuus, niin ihmiskohtalo on todella täysin raskaaksi sinetöity.

Ei riitä se, että nämä lapset itse kantaisivat raskaan kohtalonsa, vaan se tavallisesti tulee myös heistä huolehtivan perheen osaksi. On tapauksia, jolloin yksi tällainen vaikeasti vajaaälyinen lapsi on muodostunut perheen painajaiseksi ja siten tuhonnut koko perhe-elämän.

Tunnetusti on maassamme ollut puutetta vajaamielisten hoitopaikoista, joten läheskään kaikki kuulevatkaan vajaaälyiset lapset eivät ole päässeet laitoshoitoon. Kuitenkin olisi huomattava, että juuri kuurot tällaiset lapset ovat vaikeimmin kotona hoidettavia ja siitä syystä myös kipeimmin laitoshoidon tarpeessa.

Yhteen koottuina näille lapsille voitaisiin järjestää asiantuntevaa ohjausta. Heitä voitaisiin ainakin osittain ohjata ja totuttaa johonkin yksinkertaiseen työhön, joten he saisivat elämäänsä jotakin sisältöä ja josta saattaisi olla jotakin hyötyäkin. Tällaisesta toimenpiteestä olisi myös suuri helpotus näitä lapsia hoivaaville perheille.

Kuurojen Liitto on tämän asian ajajana yksin melko voimaton. Tuskin se voisi saada maan sosiaalilautakunnilta edes selville tällaisten lasten lukumäärää, ikäsuhteita, vajavuusasteita ja muita tarvittavia tietoja. Näiden lasten asian järjestykseen saattaminen edellyttää kuitenkin ennen kaikkea tilaston saamista, jonka pohjalta voitaisiin suunnitella tarvittavat toimenpiteet.

Tiedossamme vain on, että tällaisia vajaamielisiä tai vajaaälyisiä kuuroja lapsia esiintyy vuosittain moniaita kuurojenkouluihin tarjottavien lasten joukossa. Kun näitä lapsia ei katsota voitavan kouluissa kehittää, niin he lähetään takaisin koteihinsa ja heitä koskevat asiakirjat kouluhallitukselle, joka puolestaan on ne lähettänyt sosiaaliministeriölle. Täältä ne on tietämämme mukaan lähetetty lasten kotipaikkakuntien sosiaalilautakunnille.

Kuurojen Liiton osuus asiassa on toistaiseksi rajoittunut siihen, että se on pyytänyt rovasti Paunua kutsumaan koolle toimikunnan, johon hänen lisäkseen kuuluisi jäsen sosiaaliministeriöstä ja toinen Vajaamielisten Huollon Keskusliitosta. Kun vain sosiaaliministeriön kautta on mahdollisuus saada tarpeelliset tiedot sosiaalilautakunnilta, niin on liittomme päättänyt kirjelmällä kääntyä asiassa sosiaaliministeriön puoleen.

ROVASTI LAURI PAUNU 50-VUOTIAS

Sanotaan, että aikaa ei ole, vaan ihmiset nimittävät tapahtuman suhdetta toiseen tapahtumaan — ajaksi. Olkoon niin, mutta 50:ttä kertaa puut valmistautuvat pudottamaan lehtensä siitä tapahtumasta, kun kaikkien meidän tuntemamme ja rakastamamme rovasti Lauri Paunu aloitti elämän vaelluksensa. Hän täyttää tämän syyskuun 20:ntena nämä pyöreät, elämän keskipäivän vuotensa.

Näistä vuosista on kahden viimeisen vuosikymmenen aikana ehtinyt tapahtua myös paljon sellaista, mikä liittyy syvälti ja voimakkaasti hänen ja kuurojen yhteiseloon. — Kiireinen elämänvauhti antaa vain harvoin tilaisuuden pysähtyä tarkastelemaan menneitä, mutta tällaisena merkkipäivänä rovasti Paunun elämäntyötä katsellessa piirtyy mieleen myös hänen edeltäjänsä, rovasti Hugo Nyberg'in hahmo. Tuntuu kuin hän olisi tämän manttelin kantaja monessakin mielessä.

Ei ollut sattuma, että rovasti Paunu joutui hengelliseen työhön, sielujen lääkäriksi, sillä jo lapsuutensa kodista hän oli saanut perinteet tähän tehtäväänsä. Emme pidä sattumana sitäkään, että juuri hänen osakseen joutui kuurojen sielunhoito.

Me kaikki tunnemme rovasti Paunun vaatimattomuuden. Ehkä se johtuu ainakin osaksi siitä, että hän on avoimin silmin nähnyt raskaita elämän kohtaloita, elämän murjomia ihmisiä, joille hän haluaisi apuansa antaa. Ei hän ole säästänyt vaivojaan tai aikaansa, kun kysymys on ollut jonkun hätään joutuneen kuuron auttamisesta. — Hän ymmärtää ihmiskohtaloita vielä silloinkin, kun muiden tuomio on jo langetettu.

Vakavuus ja uskollisuus työssään kuuron seurakuntansa keskuudessa on kaikkialla nähty. Kuurot ovat häntä niin lähellä, että radiossa pitämänsä hartaushetkenkin saattaa kauniilla tavalla täyttää kuurojen asia Jumalan sanan valossa.

Uskollisuus kuurojen asialle on myös hänen innoittajansa. Ei hän silti ole riehahtava, vaan tyynesti, harkitusti ja vakaasti hän ottaa ajaakseen asian, joka on käynyt lähelle hänen sydäntään. — Ja kuitenkin näemme hänen silmänurkastaan huumorin väkkeen ja hymyilevän suun; on kuin hän tämän elämän sivustakatsojana näkisi siinä paljon huvittavaa ja huumorintäyteistä.

Kuurojen asiaa ajaessaan ei hän suinkaan jää vain teorian asteelle, aloitteiden tekijäksi, kuten sanotaan; hän toimii myös käytännössä, vaikka sitä ei aina huomata, sillä hän ei halua olla korokkeella ja näkyvällä paikalla. Uudet ideat ja niiden tarmokas ajaminen kuuluvat hänen ominaisuuksiinsa. Ei ole tiedossamme, mitä kaikkea hän on tehnytkään Åvik'in hyväksi, mutta suuri siunaus on tämän vanhainkodin yllä ollut, sen me olemme saaneet nähdä.

Raskaasti hänen mieltään on painanut kuurojen epäoikeudenmukainen asema avioliittolain säädännössä. Sen korjaamiseksi hän on tehnyt voitavansa, joskaan tulokset eivät vielä ole nähtävissä. Hän on kiinnittänyt myös huomiota kuurojen huonoon asemaan oikeudenkäynnissä pyrkien saamaan tälläkin kohden asiaan parannusta. Kuulonhuoltoliittoon hän on pitänyt elävää kosketusta voidakseen sitäkin tietä olla avuksi vaikeasti kuulovammaisille. Kuurojen liiton keskushallituksen jäsenenä ollessaan hänen tasapuoliset lausuntonsa olivat aina arvossa pidettyjä. Erikoinen kiitos kuuluu hänelle kuurojen diakonissahuollon järjestämisestä.

Ehkä kuitenkin eniten ovat kuurot pienokaiset saaneet hänen huolenpitoaan tuntea. Työ näiden lasten hyväksi on tuonut myös kauniita tuloksia: Suuritöinen kuurojen lasten äitien kirjeellinen opetus on nyt vaikeasta alustaan huolimatta vakavalla pohjalla. Lapsi- ja äitikurssit ovat myös muuttuneet jokavuotisiksi, ja aina hän itse on myös ollut niissä mukana liikkeelle panevana voimana. Aivan viime aikoina on hänen myötätuntonsa erikoisesti kohdistunut vajaamielisiin kuuroihin lapsiin, joiden hyväksi hän on jo ehtinyt ryhtyä toimeenkin.

Näin merkkipäivänä rovasti Paunua muistaessamme emme saa unohtaa hänen kotiaan. Ratakadun varrella asuessaan hän nimitti sitä leppoisan huumorin säestämänä "luolaksi". Tällä hän tarkoitti auringon valon puutetta. Mutta sielläkin oli oikea koti ja kodin henki, kaunis, pirteä ja viihtyisä, jonka loivat kodin haltijat: Lauri-herra ja Maila-rouva sekä lapset. Vieraanvaraisuus ja ystävällisyys siellä tulvahtivat vierailijaa vastaan. Näin on edelleenkin uudessa kodissa Ulvilantiellä, kodissa, johon aurinkokin pääsee valtoimenaan lisäämään viihtyisyyttä.

Rovasti Paunu on matkapappi. Siksipä hänen kuvansa taakse piirtyy myös musta Peugeot-auto. Tämä pari ovat keskenään ystävykset. Kuinka monta palvelusta tuo "pikku-musta" onkaan tehnyt kuurojen asialle ja henkilökohtaisesti monelle kuurolle! Monen monta pitkääkin matkaa nämä ovat yhdessä tehneet yksinäisen kuuron luokse, joka rovastin käynnistä on saanut lohdutuksen sielunsa hädässä tai muussa ahdistuksessa.

Oikeudenmukaisuus on hänen tavoitteitaan. Siksipä hän ei voi välinpitämättömänä sivuuttaa havaitsemaansa epäoikeudenmukaisuutta, asiatonta syyttelyä tai panettelua. Tavallisimmin hän kuitenkin joutuu olemaan antavana puolena. Hänen seurassaan joudumme useimmiten saajan asemaan. Hänellä on todella annettavaa: uusia ajatuksia, uusia ongelmia, uusia kokemuksia. Hänen ajatuksensa ovat tuoreita ja niissä on kipinää, joka voi välinpitämättömänkin sytyttää asialle lämpimäksi. Samanlaisia ovat hänen kirjeensäkin, antoisia ja sytyttäviä sekä aina ja kaikkialla mukana tuo sivustakatsojan hymy ja huumori.

Tällaisena olemme tottuneet matkapappimme näkemään, tällaisena hän liikkuu kuurojensa keskuudessa. — Tämän lehden lukijakunta toivoo omalle Rovastilleen edelleenkin työn täyteisiä ja siunausrikkaita vuosikymmeniä.

IDA YLÄKORPI ON POISSA

Suomen suvi oli kauneimmillaan, niityt ja pellot viheröitsivät ja joka aamu oli kuin kirkas kastepisara. Hän, Suurin, katsoi ettei tämäkään ole kauneinta eräälle Hänen omistaan ja niin Hän kutsui omansa ikuiseen suveen.

Niin sammui rouva Ida Yläkorven rakkaudelle ja Jumalalle omistettu elämä Hämeenlinnassa heinäkuun kuudentena päivänä.

Ida Yläkorpi oli syntynyt Hauholla 7. 8. 1893. Hämeenlinnassa hän suoritti elämäntyönsä. Kutsumuksekseen hän sitä sanoi, kohtalotovereittensa auttamisen.

"Kenelle on paljon annettu häneltä paljon vaaditaan" ja "koska minä voin auttaa niin autan niinkuin voin". Näin hän itse kerran kirjoitti ihmeteltyäni hänen uupumatonta tarmoaan.

Tätä johtotähteään hän seurasi, ei vain kuurojenyhdistyksen toimihenkilönä vaan kaikin tavoin ihmisenä ja ystävänä. Hänen kotinsa oli aina avoinna, hänen puoleensa saattoi avun ja neuvon tarpeessa oleva kääntyä koska vain. Eikä turhaan, sillä uhrautuva Ida otti aina toisen huolen omakseen.

"Minun sydämeni on siksi suuri, että sinne mahtuvat kaikki maailman huolet" sanoi hän kerran. Totta ja leikkiä ja siinä onkin hänen luonteensa merkillisin, vaikuttavin puoli. Ei juuri ollut niin pahaa asiaa ettei siinä olisi ollut jotain hyvääkin, ikävässä kohdassa saattoi olla jotain hauskaakin. Sen Ida osoitti. Omista harmeistaan hän laski surkeilematta leikkiä. Hän oli yhdistelmä vakavuutta ja leikkiä, esimerkkinä valoisasta elämänuskosta.

Syvästi uskonnollisena Ida Yläkorpi ymmärsi, että henkinen hätä saattaa olla jokapäiväisen elämän huolia ja näkyvää hätää suurempi. Siksi hän teki parhaansa johdattaakseen kohtalotovereitaan Sanan virkistävän lähteen luo. Tässäkin suhteessa hän auttoi niinkuin voi. Ja hän tekikin paljon, sillä Herran Sana oli avautunut hänelle.

Hämeenlinnan kuurojenyhdistyksen piirissä Ida Yläkorpi teki pitkän ja raskaan päivätyön. Yhdessä miehensä Hannes Yläkorven kanssa hän perusti tämän yhdistyksen ja senjälkeen oli yhdistyksen johtavana henkilönä 30 vuotta. Näihin vuosiin sisältyi työtä yhdistyksen sihteerinä, kokousten ja juhlien järjestelyä, puheita ja esitelmiä, kaikesta kokonaisuutena kaunis päivätyö. Hänen ansiotaan on että yhdistyksessä on ehjä henki, yhdistävänä siteenä Herran Sana. "Jos ei Herra huonetta rakenna niin turhaa työtä tekevät ne, jotka sitä rakentavat" sanoi hän monesti.

Ja nyt Ida Yläkorpi on poissa, yllättäen. Järkyttyneet kuurot ystävät saivat tietää hänen syvässä unessa siirtyneen ikuiseen uneen. Mutta hän itse osoitti eläessään, että mustan taustana on aina jotain valoisaa, niinkuin nytkin; hänen valoisa muistonsa ja elämäntyönsä. Siksi kuurojen ystävien viimeinen tervehdys auttajalleen kuului:

"Mutta itse murheen yötä
meitä autat kestämään,
meille kirkkain muisto myötä
jäi kuin tähti päälle pään."

J. N.

TERVETULOA MARKKULAAN

Siinä se on. Pitkänä, matalana ja pulpettikattoisena. Ruskeata puuta ja vihreää mineraalilevyä. Laudoituksen oksankohdat ja puun juovat näkyvät selvästi. Sekin eräs arkkitehdin oivalluksista; miksi peittää maalin alla kaunis puunpinta.

Siinä se on Markkula, Hämeenlinnan kuurojen kerhotalo. Nyt sekin on valmis, ainakin käyttökunnossa. Kellarikerroksessa on vielä keskeneräisiä tiloja ja suuri pihamaa on kunnostamatta. Pihamaalla riittääkin työtä vuosiksi eteenpäin. On kiviä ja kantoja on mättäitä ja vesaikkoa, on mustikanvarpua ja vatukkoa. Puistoksi se on muutettava, on raivattava pallokenttä. Uima-altaasta-

Hämeenlinnan kuurojen kerhotalo. Markkulantie 3

kin on puhuttu, noin leikillään vain, mutta miksei . . .

Muuten Markkula on valmis. Aivan, Markkulaksi taloa jo sanotaan. Ensin viitotaan M ja perään arkku. Onko tämä nimi ruma? Nimiehdotuksia keksittiin yhtenään jo rakennusvaiheen aikana. Ehdotettiin Päivölää, Päivänrinnettä, Männistöä, Mäntypirttiä, Viestilää, Kuurojenlukkoa, Kuurolaa, Mykkälää . . . Mutta Markkulaksi tätä pikkuhiljaa alettiin kutsua. Jos tämä nimi vakiintuu, niin ehkäpä leviää käsitys, että viereinen tie on saanut nimensä tästä meidän Markkulastamme.

Ei nimi taloa pahenna eikä talo nimeä.

Kun tässä on nimistä puhe, niin mainitaanpa arkkitehdin nimi. Pertti Pernaja, asuu Turussa, mutta kotoisin Raumalta. Muuten raumalainen teki rakennepiirustukset ja lujuuslaskelmat — ja raumalainen tätäkin kirjoittaa. Niin että raumalaisethan tätä taloa rakensivat . . . Arkkitehdista kirjoittaakseni, niin hän kävi täällä kahdesti. Ensin tyhjää tonttia katsomassa ja valokuvaamassa ja sitten valmista taloa tarkastamassa. Siinä välillä hän lähetteli piirustuksia, peräti neljättäkymmentä. Perin harkitseva mies tämä arkkitehti, pohdiskeli pitkään jokaisen neliömetrin käyttöä ja saatuaan päähänsä, että talosta täytyy tulla sekä tarkoitukseltaan että suunnitteltaan hyvä, hän piti päänsä jokaisessa vaiheessa. Silloinkin kun rakennustoimikunta ehdotteli seiniin laitettavaksi karhuntaljan sijasta sahanpurua. Arkkitehti sanoi että ei, tuumi kai riittävän jos rakennustoimikunnalla on tätä ainetta aivojen tilalla.

Vaikka rakennustoimikunnalla kylläkin oli pätevät syynsä tuohon ehdotukseensa. Ajateltiin kustannuksia. Paljon selvittää maininta alkuperäisestä suunnitelmista, tuollaisesta 3 miljoonan markan talosta. Kerhohuone ja talonmiehen asunto, ei kellarikerrosta. Siinä jo puhuttiin jonkun vanhan rakennuksen ostamisesta ja sen käyttämistä uuteen rakennukseen. Näin alussa ja sitten ruokahalu kasvoi. Jos tehdäänkin kyllin suuri vastaisia vuosikymmeniä ajatellen, jos lisätään vuokrahuoneisto tulojen vuoksi, jos laitetaan sauna, että urheiluseurakin pääsee hiihto- ja suunnistuskilpailujen jälkeen saunomaan.

Siitä se rakennus kasvoi ja laajeni. Ensin 3 miljoonaa, sitten 4, siihen vielä 1, senkin jälkeen vielä 1 ja piirustusten valmistuttua valmistui myös lopullinen arvio 6,9 milj. markkaa.

Rakennusliikkeillä oli sitten omat arvionsa. Se todettiin urakkatarjouksista. Hyvin pitkiksi ja vakaviksi venyivät ilmeet rakennustoimikunnassa kun näitä tarjouksia avattiin. Yksi liike tahtoi 8,4 milj. markkaa, toinen 8,8, kolmas 9,7 ja neljäs peräti 11,9 miljoonaa markkaa. Ja rahaa oli vain 4 miljoonaa ja hiukan päälle.

Me siis kääntelimme tarjouksia, piirustuksia, rahoitussuunnitelmaa — ja päätimme aloittaa rakennustyöt. Eräiltä osilta vielä laajensimme taloa. Sitten palkattiin rakennusmestari, joka palkkasi kirvesmiehiä, jotka rakensivat tämän talon.

Sillä siisti.

Eikä rahaa mennyt kuin 7,5 miljoonaa markkaa. Siihen sisältyy kerhohuoneiston kalustokin. Rahaa saatiin pankista, vaikkei helpolla, Tuki r.y. antoi 800.000:— ja Hämeenlinnan kaupunki 8.000:—.

Ja mitä tämä Markkula sisältää.

Kaksi asuinhuoneistoa yhteiseltä pinta-alaltaan 100 m², 110 m² suuruisen kerhohuoneiston, sisältyen siihen kahvio ja toimisto, kellarikerroksessa askartelu- ja kerhotilaa, sauna, kattilahuone sekä kellari- ja varastotilaa.

Ei tämä Markkula siis ole suuren suuri jos ei pienen pienikään. Sopivan suuruinen Hämeenlinnan yhdistykselle nyt ja vuosikymmeniä myöhemmin.

Tätä taloa tarvitaan. Olisi tarvittu jo kauan sitten. Hämeenlinnan yhdistyksen perustamisesta alkaen oli omasta talosta puhuttu ja sitä varten hiljalleen koottu varoja. Nyt tämä suunnitelma on saatu toteutetuksi.

Ja näin Markkula saatiin. Yhdistyksen jäsenistä jokainen oli tavalla tai toisella mukana. Ilman ulkopuolisten apua suunnitelman toteuttaminen olisi kuitenkin ollut vaikeata. Rakennustoimikunta, johon kuuluivat insinööri P. Helkiö, rehtori Y. Vasala, lehtori M. Seppänen ja opettaja E. Seppä, sai kantaa suurimman vastuun. Arkkitehdin osuus on jo mainittu, on syytä lisätä että hän teki piirustukset suurimmaksi osaksi lahjoitustyönä. Insinööri Helkiö teki lämpöjohto- ja saniteettisuunnitelmat ja muuan turkulais-raumalainen insinööri rakennepiirustukset, samoin lahjoitustyönä.

Tervetuloa Markkulaan. Koska vain, mieluummin kuitenkin silloin kun talossamme on jokin juhla tai muu tilaisuus.

Hämeenlinnassa heinäkuussa 1960.

J. Narmala.

MATKANI YHDYSVALTOIHIN

(Jatkoa)

Albuquerqueen tullessamme poikkesimme Isleta nimisessä meksikkolaisasutuksessa, joka oli aivan kuin pala vanhasta Meksikosta. Pienet, matalat "adobe", savesta, oljista ja hiekasta tehdyt auringonkuivaamat tiilet rakennusaineina käytetyt, talot reunustivat kapeita hiekkaisia ja kuivia kujia ja roomalaiskatolinen kirkko kelloineen ja risteineen adobe-aidan sisäpuolella muodostivat kylän missä ei ollut yhtään ainoata vihreätä nurmikenttää. New Mexikossa täytyy pihoja kastella jos haluaa siellä ruohon kasvavan. Joet ovat hyvin kuivia New Mexikossa, ihmiset sanoivat, että siellä ei satanut kahdeksaan vuoteen. Käytyämme Albuquerquen lähellä olevien Sandia vuorten huipulla, mistä meillä oli mahtava näköala monen kymmenen kilometrin säteelle, aloimme ajaa kohti Coloradon valtiota. Matkalla pistäydyimme Santo Domingo-nimisessä kylässä, missä asuu Pueblo-heimoon kuuluvia intiaaneja. He asuvat siellä vielä vanhojen perinteittensä mukaan matalissa adobe taloissaan ja puinen aitaus pihalla. Nykyaika on kuitenkin tuonut mukanaan muutoksia, sillä vanhan aikaisessa ympäristössä löytyy pesukoneita, jääkaappeja ja autoja. Koneistamisesta huolimatta nämä intiaanit käyttävät ikivanhoja perinteitä korujen ja savimaljakoitten teossa. Miehet olivat koruseppiä työskennellen vanhanaikaisten porien kanssa, käyttäen turkoosia ja hopeaa aineinaan. Naiset tekivät maljakoita, jotka he hankasivat kiiltäviksi pienen kiven kanssa ennen uunissa polttamista. Meidän siellä käydessämme turistikausi oli jotensakin ohi ja he alkoivat valmistautua ensi kesän matkailijatulvaa varten. On outoa ajatella että Yhdysvaltojen tapaisessa nykyaikaisessa maassa voi löytää ihmisiä jotka elävät niin takapajuisesti. Naiset kantoivat lapsiaan huivilla selässään, ja joka paikassa oli kärpäsiä ja likaa. Miehillä oli pitkä tukka — monilla otsatukka ja myös lettejä. He käyttävät huivia sidottuna päänsä ympärillä. Pueblot ovat maanviljelijöitä mutta huonoina vuosina he saavat elatuksensa turisteista ja myös valtiolta tulevasta eläkkeestä. Yhdysvallat maksavat määrärahan kaikille intiaaneille. Valokuvien otto Santo Domimgossa oli kielletty uskonnollisista syistä, erikoisesti kuvien otto heidän kirkostaan ja seremonia-rakennuksestaan, joka oli pyöreä rakennus jonka sisään mentiin katon kautta. Raput johtivat rakennuksen päälle ja kaiketi myös sisäpuolelle alas lattialle.

Golorado on espanjankielinen sana ja tarkoittaa "värikylläinen" tai värikäs, ja on todella sopiva sana kuvaamaan Goloradon valtiota, Pohjois-Texasin ja New Meksikon erämaitten, hiekan ja kaktusten jäikeen Golorado oli todella värikäs näky sinne saavuttuamme. Vihreät metsät olivat oikein lepoa silmille. Golorado on Yhdysvaltojen "korkein" valtio, sillä suurin osa siitä sijaitsee Kalliovuorten laaksoissa. Denver, Goloradon pääkaupunki, sijaitsee yli puolentoista kilometrin korkeudessa. Se on hyvin kaunis uudenaikainen kaupunki leveine katuineen, puistoineen ja tyylikkäine rakennuksineen.

Ennen Denveriin saapumistamme kävimme Canon City nimisen kaupungin lähellä, missä on kuuluisa Royal Gorge-niminen rotko. Sen ohi virtaa Arkansas joki, joka ylhäältä rotkon reunalta katsottuna näyttää ohuelta viivalta. Rotkon pohjalla on myöskin rautatie ja pieni asema. Sieltä pääsee ylös pienellä kaapelijunalla mikä kulkee rotkon loivimmalla seinällä. Sen yli on

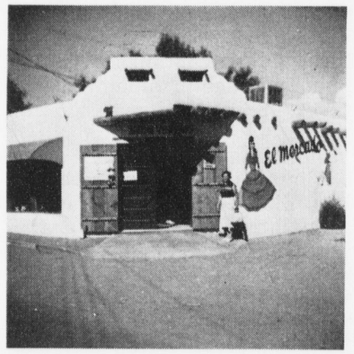

Talo meksikkolaiskaupuuginosassa, Albuquerque, New-Mexiko.

Tulossa ruokakaupasta

PERUSTETAANKO KUUROJEN MOOTTORIKERHO?

Auto- ja moottoriasioista kiinnostuneita kuuroja kutsutaan oman järjestön perustavaan kokoukseen Tampereella joulukuun 3—6 p:n paikkeilla kuurojen kulttuuripäivien yhteydessä.

Asiasta kiinnostuneita osanottajia pyydetään ottamaan kirjeitse yhteys os. Taiteilija Osmo Entelä, Munkkiniemen puistotie 7 A 25, Helsinki—Munkkiniemi.

Tarkemmin jossakin seuraavassa numerossa.

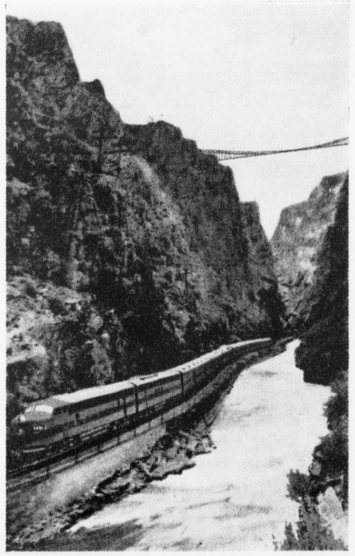

"Royal George, Arkansas. Rotkon syvyys 300 metriä.

rakennettu riippusilta, jota sanotaan maailman pisimmäksi. Silta on yksityisten rakentama ja on siellä yksinomaan turisteja varten — se ei ole yhteydessä Valtion valtateiden kanssa. Maksua vastaan saa sillan yli ajaa autolla, ja niin mekin sitten ajoimme sen yli. Melkein tunsin sillan huojuvan tuulessa, mutta kestävä se on, sillä se on ollut siellä jo 30 vuotta eikä ole kuulemma ollut ainoatakaan onnettomuutta. Ajettuamme sillan yli kävelimme takaisin vähän matkaa ja katselimme reunan yli huimaavaan syvyyteen. Hyvältä tuntui siltä lähteä takaisin varmalle maan kamaralle.

Canon Citystä lähdimme kohti pohjoista päämääräämme Denveriä, mutta värikylläisessä Goloradossa emme tietenkään päässeet sinne suoraan. Golorado Springs kaupungin lähellä on n.k. "Jumalten Puutarha" (Garden of the Gods), missä mitä ihmeellisimmät punaiset kivimuodostelmat houkuttelevat tuhansittain turisteja niitä katsomaan. Siellä näimme luonnon muodostaneen intiaanivaimon kuvan punaisessa kalliossa. Se näytti aivan siltä kuin joku kuvaveistäjä olisi hakannut kallion seinään intiaaninaisen vauva selässään.

KANSAINVÄLINEN KUUROJEN PÄIVÄ 25. 9. 1960

Sunnuntaina syyskuun 25 päivänä vietetään koko maailmassa kansainvälistä kuurojen päivää.

Kehoitamme kaikkia yhdistyksiä paikkakunnillaan järjestämään tällöin, mikäli mahdollista, yleisöjuhlia, joissa tehdään selkoa kuurojen tarpeista ja saavutuksista, erikoisesti painottaen sitä, että kuurot pyrkivät omalla työllään täyttämään paikkansa yhteiskunnan hyödyllisinä kansalaisina.

Ohjelman laatiminen on vapaata, kunkin yhdistyksen voimien mukaisesti. Avuksi voidaan käyttää vuoden 1959 Kuurojen Päivän ohjelmavihkosta, joka lienee vielä yhdistysten arkistoissa.

Siis ripeästi toimeen kaikkialla Kuurojen Päivän merkeissä.

Kuurojen Päiväkomitea.

Yksi suuri kivi oli kuin laivannokka ja jotta se vielä enemmän näyttää höyrylaivalta siihen oli pantu kaide aivan kuin laivassa. Kivelle kiivettiin portaita myöten, ja sieltä on hyvä näköala ympäriinsä. Sitä vastapäätä oli suuri kivi tasapainoilemassa pienen pienen jalustan päällä. Erään kallion päällä oli kolme ristiä ja kevätaikaan siellä pidettiin ulkoilmassa jumalanpalveluksia. Ne punaiset kivet vastakohtanaan vihreät puut, pensaat ja ruoho muodostavat unohtumattoman kauniin näyn.

Jumalten Puutarhasta sitten lähdimme Denveriin missä vähän aikaa ympärillemme katseltuamme päätimme ajaa eteenpäin sillä meillä oli vielä pitkä matka edessämme. Denveristä oli suuntanamme itärannikko. Goloradon itäosa on matalaa, aivan kuten sen naapurit Nebraska ja Iowa. Näistä kahdesta valtiosta voin sanoa että siellä oli maissia, maissia ja maissia mihin tahansa katsoi. Kaksi päivää aamusta iltaan ajoimme maissin keskellä kunnes vihdoin saavuimme Illinoisin valtioon. Venäjän pääministeri Hrutshev Amerikan vierailullaan kävi Iowan valtiossa, koska hän halusi tutustua Amerikan maissiviljelystapoihin. Illinoisin tärkein kaupunki on Chicago jonka lähettyvillä olevassa Libertyville nimisessä pienessä kaupungissa vietimme muutaman päivän. Chicagon kaupunki muistuttaa New Yorkia korkeine rakennuksineen ja vilkkaine katuineen. Siellä ollessamme sattuivat ilmat olemaan hyvin kylmät, ja se oli meistä outoa kuumasta Texasista tultuamme. Chicagossa kävimme katsomassa kuuluisaa "Tieteitten Akademiaa" missä kaikki ihmisen saavutukset ovat näytteillä maanviljelyksestä tekokuihin asti. Menimme siellä hiilikaivokseen, joka on sinne rakennettu ja on aivan kuin aito kaivos. Saimme hyvän käsityksen millä tavalla hiili vihdoin saadaan maan pinnalle. Chicagossa on paljon tehtaita ja ilmassa oli paljon savua siitä huolimatta, että terästehtaat olivat olleet lakossa jo kaksi kuukautta meidän siellä ollessamme ajoimme autolla n.k. "rantatietä" pitkin jonka varrella on suuria, nykyaikaisia vuokrataloja, joiden seinät ovat melkein kokonaan lasista avaten kauniin näköalan Michigan järvelle.

Illinoisiin tullessamme tutustuimme n.s. "tolli"-teihin eli maksuteihin. Itäosa Amerikassa on niin tiheään asuttua, että siellä pitkällä matkalla ajaja vallan hermostuisi ajaessaan kaupungin toisensa läpi hitaasti ja pysähtyessään liikennevalojen vaihtuessa, ja sen vuoksi valtiot ovat rakentaneet nämä maksutiet. Ne ovat leveitä, suoria eikä niissä ole tienristeyksiä, joten niillä voi huris-

Jatk. sir. 13

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

SEPTEMBER | 64 ÅRGÅNGEN | Nr 9 - 1960

DE MINDRE BEGÅVADE DÖVA BARNEN

Prosten Paunu som på ett berömvärt sätt har kommit ihåg de döva småbarnen bl.a. genom inititativet om ledning för döva småbarn och deras mammor och uttryckt sin oro för sådana döva barn som på grund av andlig underutveckling inte kommit in vid dövskolor.

Dessa barns situation är verkligen bedrövlig. De kan inte höra inte tala inte ens på teckenspråket och blir på detta sätt helt isolerade. Då man till detta lägger ännu den andliga defekten är deras öde verkligen mörkt.

Det räcker inte med att dessa barn själva bär sitt tunga öde, utan deras föräldrar blir också delaktiga av det. Den finns fall då ett sådant barn blivit familjens mardröm och sålunda förstört hela hemlivet.

Som känt har vi i vårt land brist på vårdplatser för efterblivna barn, så att inte ens alla hörande efterblivna barn har kunnat få vård. Men just de döva efterblivna är de svåraste att sköta och i allra högsta grad i behov av anstaltvård.

Om man skulle samla dessa barn på samma inrättning skulle man kunna ordna effektiv vård. Man kunde kanske t.o.m. lära dem enkla arbeten så att de skulle få något innehåll i sitt liv och kanske kunna vara till nytta.

En sådan åtgärd skulle även medföra en stor lättnad för barnens familjer.

Förbundet är ensamt ganska kraftlöst i denna sak. Knappast kunde det väl ens få redan på hur många sådana barn det finns i vårt land. Men för att alls kunna göra någonting måste förbundet främst få statistik och med denna som grund kunde sedan eventuella åtgärder göras.

Vi vet endast att sådana barn förekommer varje år bland dem som skall börja sin skolgång. Då man anser att dessa barn inte kan tas in i skolan skickas de tillbaka till sina hem och pappren som rör dem skickas till skolstyrelsen som i sin tur skickar dem till socialministeriet. Härifrån skickas de till barnens hemorts socialnämnder.

Dövas Förbunds andel i saken har hittills begränsats till att det bett prosten Paunu sammankalla en kommitte till vilken utom han själv skulle höra en representant från socialministeriet och en från centralförbundet för efterblivna. Så fort vi fått nödiga uppgifter från socialnämnderna kommer vi att vända oss till socialministeriet med ett brev.

Ta aldrig vilket jobb som helst.

EN GOD ALL-ROUND-UTBILDING BEHÖVS

Det är på kvalitén vi lever. Arbetsmarknadsstyresens chef Bertil Olsson använder ungefär denna formuelring: bara yrkesskickligt folk kan göra kvalitetsvaror. Utbildningen blir på detta sätt vår främsta exportvara. Vi exporterar det våra händer och hjärnor producerar. Varan eller tjänsten blir så bra eller dålig som vår utbildning är.

Rådet till ungdomar i utbildningsåldern blir därför: se till att ni får en god all-round-utbildning i den obligatoriska skolan. Yrkesutbilda er sen. Men var inställda på att ni kommer att få byta yrke ett par tre gånger under er livstid.

Framtiden arbetsmarknad kräver att man måste kunna något. Den har inget behov av oskolad arbetskraft.

Men vad skall man utbilda sig till?

— Man måste väl åtminstone snegla lite på arbetsmarknaden. Vad behöver den för arbetskraft?

Men nu är vi genast inne på lite osäker mark. Vi kan kanske göra en prognos som i bästa fall gäller 10 år. Men det är inte säkert att samma tendens som den man får fram också gäller nästa tioårsperiod.

Det är därför vi vill att ungdomarna och deras föräldrar redan från början skall ställa in sig på att det inte alls är säkert att det yrke man utbildar sig för i unga år också är gångbart om 20—30—40 år.

Följ specialintresset

Dessvärre har vi i dag inte möjlighet att vägleda — obs! »vägleda», inte «rådgiva» — ungdom individuellt på alla stadier. Vi har fått fram en ganska god vägledning i enhetsskolan genom yrkesvalslärarna, som i egenskap av lärare är anställda av skolmyndigheterna och i egenskap av yrkesvägledare betalas av arbetsmarknadsmyndigheterna. Något ditåt borde nog finnas även för gymnasisterna (och för dövskolorna).

Låt oss nu inte överdriva arbetsmarknadssynpunkterna. Har man ett specialintresse, absolut vill bli något alldeles speciellt, så bli det då! De specialinriktade slår sig alltid fram. Man kan ju inte lägga bara nyttosynpunkter på yrkesvalet, så arbetsmarknadschef man är.

Drömyrket har sin givna plats i samhällsbilden. Vad samhället kan göra här är ju bara att ge korrekt information om möjligheter och prognoser.

Om man vantrivs...

Helst borde det vara så, menar herr Olsson, att samhället vore utrustat med en effektiv apparat, som kunde sättas in när någon på det ena eller andra sättet misslyckats i arbetet. Den där apparaten är under konstruktion. Vi har kommit en liten bit på den vägen. Men här återstår ännu mycket att göra.

Slår ett företag igen eller känns vantrivseln med det yrke man valt för stor, skall man utan stora egna uppoffringar kunna gå över till annan verksamhet. Men man skall redan från början också vara inställd på att en omställning och omskolning kan bli nödvändig!

Grund av allmänbildning

Men grunden är den obligatoriska skolan, vars utforming ännu inte är helt klar men som i princip måste vara så allmänbildande och så lite specialinriktad som möjligt.

Arbetsmarknadsstyrelsen ger då och då ut en broschyr som heter "att välja yrke". Den delas ut till ungdom inför yrkesval och finns tillgänglig och hos varje yrkesvägledare.

Några av de råd som ges i den skriften ser ut så här:

- Ta inte ett jobb vilket som helst. Gör man det, kan man hoppa i galen tunna.
- Välj inte ett yrke bara därför att det yrke det gäller anses "fint" eller därför att kompisen väljer just det yrket.
- Låt inte slumpen eller flyktiga intressen bestämma kursen.
- Bry dig inte om vad kamraterna tycker eller vad kamraterna tänker bli. Det är din framtid det gäller. Och det är du själv som får ta följderna. Fäst dig inte vid yttre intryck och fina namn. Lär känna dig själv, dina starka sidor och dina svaga punkter.

Stora krav ställs på dövskolan

Ovanstående synpunkter är gångbara även för de döva. De som i framtiden kommer att kunna klara sig bäst är de, vilka förutom en gedigen yrkesutbildning även har en god allmänbildning som grund. Stora krav ställs därför på dövskolan som måste kunna ge de döva en något så när acceptabel allroundutbildning. Det är fullkomligt felaktigt om skolan som mål sätter enbart utveckling av elevernas talförmåga. Ingen ifrågasätter att språkfärdigheten är det viktigaste av allt för de döva. Men det finns en gräns, och den är individuell.

Teckenspråket är det språk som de döva riktigt förstår och det måste legaliseras som hjälpspråk i de högre klasserna. Endast därigenom kan allmänbildningen nå en högre standard på kort tid. I regel är de dövas bildning mycket dyrköpt därför att det som normalt borde läras i skolan framkommer först efter omild behandling i verklighetens och livets egen hårda skola.

Sveriges Dövas Riksförbund håller på att undersöka de dövas nuvarande arbetsförhållanden. 3.000 frågeformulär har utsänts och de resultat som vid en flyktig granskning kunnat avspeglas är mycket intressanta. De flesta anser sig ha kommit på fel plats i livet. En övervägande stor del har valt sitt yrke därför att intet annat stått till buds. För de yngres del har det bivit mycket bättre men tillfredsställande är det dock inte. Betydelsefullt är att de dövas utbildning håller jämna steg med den allmänna utvecklingen. Och det bör ordnas så att även äldre få möjlighet till omskolning. Över 50 % har under den senaste tioårsperioden övergått till annan verksamhet än det yrke de lärde under skoltiden. Det är bortkastade ungdomsår och massor av pengar.

Man kan fråga sig om koncentrationen av yrkesutbildningen till Vänersborg och Växjö är tillräckligt genomtänkt. Då de döva ändå i sinom tid kommer att placeras på arbetsplatser med så gott som enbart hörande arbetskamrater, borde yrkesutbildningen av de döva med fördel kunna förläggas till yrkesskolorna för hörande på de orter där dövskola finns. Dövskolornas lärare kan taga hand om den ytterst viktiga teoretiska fortbildningen, men också ge annan hjälp, som kan behövas vid utbildningen. De döva har nytta av att redan på utbildningsstadiet vara tillsammans med hörande kamrater och det kan kännas tryggt att ha sin gamla skola i närheten liksom föräldrahemmet (inte längre borta än vad det varit under barndomsåren)! Det kunde bli en smidigare övergång från skolan till livet och ge rikare möjligheter att inlära ett yrke, som man individuellt kommer att trivas med.

Ett oeftergivligt krav är att de döva ges samma möjligheter när det gäller utbildning som de hörande. Den tid bör vara förbi då de döva är tvingade taga vilket jobb som helst för att klara sitt uppehälle. De som råkat in i enna situation är många, och de bör ges rätt till antingen omskolning till annat yrke eller platsombyte med förmånligare lön. Att vägras hjälp bara för att anställning redan innehas är oanständigt. Alla bör ges chans till arbete som de något så när bekymmerfritt kan klara sig på och som de kan trivas med. För den döve är trivselfrågan en av de avgörande faktorerna. SDR-Kontakt.

12-ÅRING SKALL SPELA HELEN KELLER I "MIRAKLET".

Bland 180 unga flickor som anmält sig har enligt Stockholms-Tidningen 12-åriga Kristina Dzilums, Kallhäll, tagits ut till den svåra rollen som Helen Keller i Vasateaterns uppsättning av William Gibsons pjäs Miraklet. Pjäsen skulle överhuvudtaget inte kunna uppföras om inte teatern lyckats besätta denna barnroll.

Kristina Dzilums har lettiska föräldrar, författaren Alfred Dzilums och dennes maka Irma som varit skådespelerska. Familjen flydde under kriget över Tyskland till Sverige och har tidigare varit bosatt i Värmland. Kristina har tidigare medverkat i en barnteatergrupp i TV och lär sig på fritid att spela teater för Elsa Olénius och dansa för koreografen Albert Koslowsky.

JERKER ANDERSSON

tog toppexamen vid Gallaudetgollege

Fick en rad utmärkelser, levde helt på "extrajobb"

"Jerker Andersson avlade sin fil. kand. examen i sociologi vid Gallaudet College i Washington den 6 juni. Han är den tredje svensken som utexaminerats från högskolan.

Jerker Andersson föddes i Vallentuna utanför Stockholm den 29 november 1929 och är son till rektor Josef Andersson, Vallentuna. Döv från födelsen genomgick han skolan för döva på Manilla samt studerade vid NKI-skolan under åren 1947—1949.

Jerker Andersson var huvudredaktör för högskolans årsbok, Tower Clock, 1960. Under sitt andra år på skolan var han ordförande i skolans litteraturklubb, utlandsredaktör för skoltidningen The Buff and Blue, en syssla som han innehade tre år, och v. ordf. i studentföreningen Alpha Sigma Pi Fraternity. Under senaste året var han ordförande i denna förening.

För framstående akademiska studier erhöll han Tomas S. Marrs stipendium och för ledarskap, hög karaktär och allround intresse fick han Olof Hanssons pris. Andersson var en av tre examinander som blev särskilt hedrade.

Jerker Andersson erhöll sina examenshandlingar från högskolan av sekreteraren på svenska ambassaden i Washington, Knut Thyberg.

Andersson tänker fortsätta sina studier i sociologi."

Ovanstående är innehållet i ett cirkulär som nått redaktionen från Gallaudet College. Meddelandet säger kanske inte så mycket. Att Jerker skulle lyckas med sin examen var väntat. Det är emellertid en mycket stor prestation med hänsyn till att Jerker varit döv sedan födelsen. Vi låter Expressen berätta vidare om händelsen:

"Det här är allt ett strå vassare än vårens alla A-studenter. Jerker Andersson, 30, från Vallentuna har blivit bachelor of arts (nästan som svensk fil. kand.) med toppbetyg vid Gallaudet college i Washington, världens enda högskola för döva. Jerker Andersson är döv sedan födseln. Nu siktar han på fortsatta universitetsstudier för att bli yrkeskonsulent för döva.

Gallaudet college är 5-årigt. Jerker har helt bekostat sina studier själv. Hans föräldrar rektor Josef Andersson och mamma Margareta har inte fått hjälpa honom med ett öre.

— Vi försökte skicka över en slant en gång, berättar fru Andersson, men vi fick lova att aldrig göra om det.

Jerker Andersson är utbildad tandtekniker i Sverige och han har arbetat som sådan i USA på somrarna. Lönen har räckt till att bekosta studierna.

— I början hade han svårt att få sommarjobb för han hade skägg, berättar hans mor. Det tycker visst amerikanerna ser så slarvigt ut. Men sedan han väl rakat av sig skägget gick det fint.

Vid slutexamen fick Jerker Andersson fyra fina utmärkelser för högsta betyg, "ledarskap, god karaktär och allomfattande intressen". Bland premierna var Thomas S. Marrs stipendium för "utomordentlig akademisk prestation" och Olof Hansons stipendium. Olof Hanson var en svensk-amerikansk arkitekt som själv var döv.

Jerker är gift i USA och hans föräldrar tror inte det är omöjligt att han stannar kvar där. Han träffade sin hustru Nancy på college. Hon är hörselskadad men har trots sitt handikapp studerat till reklamtecknerska.

Jerkers mamma åkte över till bröllopet förra sommaren och hon har en del att säga om skillnad på att behandla döva här och där:

— För det första så stirrar aldrig en amerikan på ett par döva som pratar teckenspråk på gatan. Här hemma blir de döva alltför ofta uttittade.

För det andra så finns det många fler framtidsmöjligheter för de hörselskadade och döva i USA än här. Jerker har alltid visat stor håg för studier och tidigare ville han bli lärare.

Vi talade med alla möjliga fackmän, från läkare till rektorer och ända upp till Hildur Nygren. Men alla sa att det var omöjligt för en döv person att ägna sig åt läraryrket.

Men i USA går det fint. Där fanns åtskilliga döva lärare på Jerkers college, och ingen tyckte det var det minsta underligt.

Jerker har en svensk kamrat där borta som ägnat sig åt den akademiska banan. Han heter Carl Croneberg och är från Dalarna. Liksom Jerker är han döv, men det har inte hindrat honom från att först gå genom college och sedan studera vid universitet tillsammans med icke handikappade studenter. Samtidigt är han lärare i engelsk litteraturhistoria vid Gallaudet college.

Jerker har skickat in sina ansökningspapper till Columbia-universitet i New York, ett av USA:s mest kända universitet med mycket höga krav. Skall Jerker studera vidare där får han kämpa hårt bland sina icke handikappade kamrater.

— Men nog har han studielust alltid, säger hans mamma. Och han har det bättre i USA än här, där det är så motigt för döva.

Fru Andersson bör veta om någon, för hon har ännu en son som är hörselskadad — men Svante tänker inte på att emigrera, utan klarar sig bra som handsättare på tryckeri. Han har inte Jerkers läslust som driver i väg honom över Atlanten."

Carl Gustaf Croneberg, som omnämns av Expressen, är välkänd bland våra läsare. Han avlade realexamen som Hermodsprivatist i Vänersborg 1950, tog fil. kand. examen på Gallaudet College 1955, blev lärare i Engelsk litteraturhistoria vid Gallaudet College samma år samt tog fil. licentiatgraden vid The Catholik University of America 1959. Han fortsätter nu vidare mot fil. dr. graden.

SDR-Kontakt.

INTERNATIONELLA DÖVAS DAG
25. 9. 1960

Söndagen den 25. 9. firas i hela världen de dövas dag.

Vi uppmanar alla föreningar att på sina hemorter så vitt möjligt ordna fester vid vilka de redogör för de dövas behov och uppnådda reslutat, isynnerhet betonande att de döva strävar till att med sitt eget arbete fylla sin plats i samhället som nyttiga medborgare.

Programmet är fritt, och bör ordnas efter varje förenings möjligheter. Som hjälp kan användas programbroschyren för år 1959, som ännu torde finnas i dövföreningarnas arkiv.

Skrid därför snabbt till verket i alla föreningar. Dövas Dag närmar sig.

Dövas Dag-kommitteen.

FRÅN HEMLANDET

†. ÄNKEFRUN **Olga Andersson** avled den 13 juni i Malmska sjukhuset i Jakobstad och begravs å Pedersöre nya begravningsplats bredvid Pedersöre kyrka. Hon fyllde i fjol 75 år och är mångårig medlem i Jakobstads dövas förening. Föreningen nedlade en krans vid hennes grav med vackert tal, samtidigt med många kransar och blommor från andra anhöriga och vänner.

Efteråt bjödos kaffe å församlingshemmet i Kyrkostrand. Flere tal höllos bl.a. av församlingsherden Domars och frk. Elsie Roos. Förr hade hon besökt i den nuvarande indragna dövstumskolan i Jakobstad och var gift med den för länge sen avlidna dövstumme Andersson som har 3 hörande barn, vilka alla äro gifta Heder åt henne.

MÖTEN

JAKOBSTADS Dövas Schackklubb firar sitt 25-årsjubileum den 8—9 oktober. JDSK kommer då att inbjuda Vasa dövas schackklubb till turnering om vandringspokalen. JDSK ordnar 4 A-klasspelare mot Vasa. Turnering mot Luleå vars schackklubb är inbjuden ordnas också. Alla både spelare och gäster från både Finland och Sverige är hjärtligt välkomna. Festen börjar på lördagen kl. 2 och på söndagen kl. 10. Möteslokal är Svenska gården Herholmsgatan, Jakobstad.

BEMÄRKELSEDAGAR

SIGYN HEIKEL 80 ÅR

Den 2 juli fyllde fil. mag. Sigyn Heikel 80 år i Helsingfors. Redan i sin ungdom blev hon bekant med de döva och gav sig med hela sitt hjärta hän för arbetet bland dem först i sin hem- och skolstad Viborg och från år 1907 i Helsingfors där hon var anställd vid försäkringsbolaget Suomis huvudkontor.

Mångsidigt och värdefullt var det arbete mag. Heikel utförde för de dövas bästa vid sidan av sin ansvarsfulla tjänst. Medlem i Helsingfors Dövas Förenings styrelse var hon i över 40 år, av vilka 30 år som sekreterare. Likaså har hon i flera år verkat som föreningens kassör. Likaså var hon en av de ledande krafterna i föreningens syförening. I Finlands Dövas Förbunds centralstyrelse var hennes insats betydande. En lång tid var hon redaktör vid Tidskrift för Döva.

Trots sin höga ålder och svaga syn deltar mag. Heikel så mycket hon kan i föreningens arbete. Likaså är hon alltjämt med i dövmissionens syförening. Helsingfors döva minns med värme och tacksamhet sin varmhjärtade och ädla vän och tillönskar henne en fridfull livsafton och Guds välsignelse.

80 ÅR fyllde den 4 juli **Axel Nyman** i Borgå.

70 ÅR fyllde den 8 augusti Helsingfors dövas förenings hedersmedlem fröken **Aina Blomqvist** i Helsingfors. Hon är född i Jomala på Åland och genomgick Borgå dövsskola. Från år 1923 arbetade hon som sömmerska vid Helsingfors diakonissanstalt och blev senaste år pensionerad. Fröken Blomqvist har aktivt verkat vid Helsingfors dövas förening i synnerhet vid damklubben. Hon har i flera år hört till föreningens styrelse, varit syföreningens stöttepelare.

Likaså har fröken Blomqvist i många år tillhört Helsingfors Dövas kyrkoråd. Även dövas mission var hennes hjärta nära. Under hennes ledning har missionens syförening verkat med framgång. Vi tillönskar fröken Blomqvist fortsatta krafter och välsignelse.

60 ÅR fyller den 15 september snickaren **Valdemar Holmberg** i Helsingfors. Han är född i Tenhola och blev döv vid 6 års ålder. Han gick i Borgå dövskola varefter han började sitt arbetet i snickeribranschen. Som ung var han intresserad av löpning och skidning och utvecklades till en framgångsrik idrottsman. Han var en känd löpare på medelsträckorna men på grund av en olyckshändelse måste han avstå från att aktivt delta i idrotten. Han hade deltagit i många tävlningar både här hemma och utomlands.

Hösten 1925 då han var på väg hem längs banan blev han under ett lokomotiv på Ekenäs bangård och förlorade ena benet. Han fick mycket deltagande isynnerhet från Danmark, en penninggåva och ett vackert brev. Likaså visade den norska idrottstidningen sitt deltagande på sina spalter. Likaså visade prosten Nyberg honom sitt djupa deltagande och erbjöd honom bostad hossig.

Valdemar Holmberg har verkat i Västnylands dövas förenings sekreterare i flera år. Han ägde en villa med trädgård nära Ekenäs. Under kriget blev villan bombad men Holmberg reparerade den. Senare sålde han på grund av arbetslöshet sin villa och flyttade till Helsingfors, där han fick arbete vid Fazers sötsaksfabrik som snickare. Vi tillönskar vår hårt prövade vän fortsatt arbetskraft och bättre tider.

50 ÅR fyller den 9 oktober fru **Hilkka Mikkonen** född Asp i Kajana. Adr. Asuntola 55, Kajana.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: **Finlands Dövas Förbund r.f.**
Huvudredaktör: **Urho Kierimo** Lempäälä, Toutonen.
Red. sekr.: **Rurik Pitkänen,** Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 38 154.
Svenskpr. red.: fru **Ulla-Birgitta Laine,** Eskontie 7, Kerava. Manuskripten bör sändas till redaktören före månads slut.
Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. ☎ 38 154.
Postgiro: 6825.
Prenumerationspris 1960: 1/1 årg. mk 500:—, till utlandet mk 700:—.

taa yli sata kilometriä tunnissa ja päästä määräpaikkaansa nopeasti ja vaivatta. Niille teille, ja niistä pois pääsee ainoastaan n.k. "neliapiloitten" kautta, joiden alussa on aina portti missä maksetaan kuljetusta matkasta. Maksuteillä matkustaminen veroittaa kukkaroa yli dollarin jokaiselta sadalta maililta, mutta ajan säästön vuoksi ne ovat hyvin suosittuja. Kun tietää ne suunnattomat hinnat joita näiden teiden rakentaminen ja ylläpitäminen nielee, ymmärtää että niistä täytyy maksaa. (Yhden mailin rakentaminen maksaa lähes miljoona dollaria).

Ccicagosta lähdimme maksutiellä Indianan ja Ohion valtioitten läpi itäänpäin. Maisemat olivat kauniit — metsäisiä mäkiä, siellä täällä joki tai järvi, jotka päinvastoin kuin lännessä, olivat täynnä vettä.

Pennsylvanian valtiossa poikkesimme maksutieltä ja ajoimme tavallisella valtatiellä Allegghany-vuorten yli Gettysbungin kaupunkiin. Gettysbungin on yksi Amerikan sisällissodan kuuluisimpia taistelupaikkoja. Siellä presidentti Abraham Lincoln piti kuuluisan puheensa sisällissodan puhjettua. Gettysbungiin ovat sekä pohjois- että etelävaltioiden veteraanien jälkeläiset, yhdistykset ja myös valtiot pystyttäneet muistomerkin toisensa jälkeen. Taistelukentällä on yhteensä 2631 muistomerkkiä.

Vanhat kanuunat reunustavat teitä samoilla paikoilla kuin ne olivat taistelun aikana heinäkuun 1, 2, 3 päivä 1863, etelävaltioiden kanuunat tähdättyinä pohjoisten entisiä rintamia kohti ja päinvastoin. Presidentti Eisenhowerin maatila sijaitsee myös Gettysbungissa, ja saimme siitä silmäyksen mäen päällä. Koska presidentti sattui olemaan siellä lomalla samaan aikaan, oli mäellä oleva näkötorni suljettu, emmekä saaneet niin selvää näköalaa kuin olisimme saaneet hänen poissaollessaan.

Pennsylvania on hyvin viehättävä vanha valtio, missä on paljon vanhaa hollantilaista ja saksalaista vaikutusta. Talot ovat aivan erilaisia kuin ne olivat lännessä — missä on aina kadun puolella portaikko pienine pylväineen. Philadelphia, Pennsylvanian suurin kaupunki, tehdaskaupunki, jonka keskiosa on hyvin komea mahtavine, uusine, suurine rakennuksineen, mutta siellä on myös omat neekerikaupungin osansa. Valkoiset asuvat sekä vuokrataloissa että omakotitaloissaan, joihin suurin osa amerikkalaisista haluaa muuttaa jolloinkin elämästään.

New Jersey on hyvin pieni valtio, jota kutsutaan puutarhavaltioksi. Nykyään teollisuus on tärkeämpää ja on niellyt paljon New Jerseyn puutarhoista, mutta vieläkin siellä ajellessaan näkee suuria omena-, päärynä- ja persikkapuutarhoja, sekä tomaatti-, maissi- y.m. peltoja.

Atlantic City on kuuluisa kylpyläkaupunki, missä pidetään joka vuosi Miss Amerikka kilpailut. Siellä, Atlantin valtameren rantaa seuraten kulkee yli kymmenen kilometrin pituinen puukatu jonne ei autoja sallita. Sen varrella on meren puolella kylpyrantoja, huvittelupaikkoja karuselleineen, maailmanpyörineen ja muine kojeineen ja kaupungin puoleisella reunalla turistikauppa toisensa jälkeen. Sunnuntaista huolimatta kaikki liikkeet olivat auki kun kävimme siellä, ja kaupan teko oli vilkasta.

Yhdysvaltoljen pääkaupunki, Washington, on erikoisen kaunis kaupunki suurine, kauniine jukisine taloineen. Näistä kävimme katsomassa suurta hallitusrakennusta joka on koko Washingtonin keskus sekä hallinnollisesti että maantieteellisesti. Aulassa mistä menimme oppaan johtamalle retkelle, on kaupungin keskipiste. Opas vei meidät ensiksi suureen huoneeseen, mihin kukin valtio on lähettänyt kaksi patsasta, jotka ovat tavallisesti niiden kuuluisten miesten patsaita. Kävimme senaatin ja kansanedustajien kokoontumishuoneissa. Kurkistimme myös presidentin huoneeseen, missä hän enää käy hyvin harvoin, sillä nykyään presidentin työhuone on Valkoisessa Talossa. Kävimme myös kupoolin alla olevassa suuressa pyöreässä huoneessa, missä kaikki maalaukset olivat alumiinilevyillä peitetyt korjaustöiden vuoksi. Siellä oltiin rakentamassa yli 70 uutta toimistohuonetta. - Hallitusrakennus on vanha mutta kaunis — siellä on sekä italialaista että amerikkalaista, Alabaman valtiosta, rakennettuja portaita, pilareita ja seiniä. Siellä on paljon patsaita ja maalauksia kuuluisista valtiomiehistä ja historiallisista tapahtumista. Eräs seinänpeittävä fresco, jota luulimme maalaukseksi oli valmistettu kiinnittämällä eri värisiä hiekanjyviä taustaan.

Washingtonin ensimmäisen presidentin muistomerkki on 200 metrin korkuinen marmoriminareetti. Se muistuttaa pystyssä olevaa lyijykynää mittasuhteiltaan ja sijaitsee kauniin vesialtaan lähellä. Altaan toisen pään lähellä on Lincolnin muistomerkki ja on kaunis marmorinen rakennus pylväitten ympäröimänä. Sen sisällä on valtava Lincolnin patsas, joka pylväiden välistä katselee Washingtonin muistomerkkiä. Sisäpuolella on seinille kaiverrettu Lincolnin kuuluisia puheita.

Ajoimme kuuluisalla Pennsylvania-avenuella Valkoisen Talon ohi. Presidentti Eisenhower oli silloin lomalla Kaliforniassa. Satuimme olemaan Washingtonissa ja Valkoinen Talo on yksi niistä harvoista julkisista rakennuksista jotka ovat kiinni sunnuntaisin joten emme päässeet käymään siellä sisällä. Presidentin asunto ja työhuoneet eivät tietenkään ole auki yleisölle.

Washingtonin asukkaista on n. 51 % neekereitä, joten valkoisten asukkaiden lukumäärä on hieman pienempi kuin neekereitten. Siitä huolimatta Washington on hyvin siisti kaupunki ja eri rotujen välit ovat siellä esimerkillisen hyvät. Mustat ja valkoiset tietenkin asuvat omissa kaupunginosissaan, mutta neekereillä on Washingtonissa yhtä paljon oikeuksia kuin valkoisillakin. Tämä on yleensä totta itäisissä valtioissa, missä neekeriasukasten lukumäärät ovat hyvin suuret.

LÄNSI-SAKSASSA TOIMINNASSA 54 KUUROJEN KOULUA

Fil.maist. Fritz Adler:

Kuurojen ammattikoulutukseen kiinnitetään liittotasavallassa aivan erityistä huomiota.

Saksalla on sosiaalihuollon alalla vanhat vuoteen 1881 saakka ulottuvat perinteet. Kansalaisten sosiaalinen turva on pyritty varmistamaan niillä lukuisilla laeilla, joita tässä yhteydessä on laadittu, samalla kun on pyritty kiinnittämään aivan erityistä huomiota niiden kansalaisten yhteiskunnallisen aseman, työnsaannin ja toimeentulon varmistamiseen, jotka syntymästä perityn vian tai sairauden tuoman jälkisairauden johdosta ovat tulleet invaliideiksi, menettäen osa- tai koko työkykynsä. Maan aistivialliset lasketaan kuuluvan tähän joukkoon ja heidän auttamisekseen ja kouluttamisekseen on viime kymmenvuotiskauden aikana tehty useita huomattavia ja kauaskantoisia lakiesityksiä, jotka sittemmin on hyväksytty liittopäivillä ja muodostavat nykyisin sen pohjan jolta koko aistiviallisten koulutus, ammattikasvatus ja työhönsijoitus on voinut nousta ylöspäin. Länsi-Saksan liittotasavalta on nuoresta iästään huolimatta osoittanut merkittävällä tavalla sen vastuun, jota se tuntee niitä kansalaisiaan kohtaan, jotka ilman omaa syytään ovat joutuneet muita yhteiskuntapiirejä vaikeampaan asemaan pyrkiessään hankkimaan jokapäiväisen toimeentulon niin itselleen kuin myös huollettavilleen.

Länsi-Saksassa toimii tällä hetkellä 1016 aistiviallisten koulua. Nämä on sijoitettu tasaisesti yli koko liittotasavallan, jotta jokaiselle aistivialliselle voitaisiin suoda mahdollisuus koulunkäyntiin ja sen päätyttyä saada ammattikoulutusta sitä ammattialaa varten, jonka piirissä hän tulee suorittamaan päivätyönsä. Näistä kouluista toimii 55 Schleswig-Holsteinin osavaltion alueella, 47 Hampurin vapaakaupungin alueella, 128 Ala-Saksissa, 20 Bremenin vapaakaupungissa, 374 tiheään asutulla Nordrhein-Westfalenin osavaltiossa, 60 Hessenissä, 52 Rheinland-Pfalzsissa, 115 Baden-Württembergissä ja 165 Baijerin osavaltion alueella. Tämän lisäksi toimii Saarin alueella 20 koulua sekä Länsi-Berliinissä 47 koulua. Kouluista kuuluu 198 yksityisille, muiden ollessa osavaltioiden ja kuntien ylläpitämiä kouluja.

Jatk. seur. num.

Washingtonin kaupunki on Virginian ja Marylandin valtioiden välissä. Siitä etelään Virginian valtion puolella on Yhdysvaltojen Puolustusministeriörakennus, valtava viisikulmainen toimistorakennus, jota sanotaan maailman suurimmaksi, ja on hyvin erikoinen, sillä viisikulmaisen rakennuksen muodostaman aukean sisällä on vielä kolme muuta rakennusta, niinikään viisikulmaista. Ilmasta katsottuna rakennus näyttää siltä kuin maahan olisi piirretty neljä viisikulmaista tähteä. Rakennuksen nimi on "Pentagon", joka on latinasta tuleva sana ja tarkoittaa tietenkin "viisikulmainen". Virginian puolella on myös Arlingtonin sankarihautausmaa, jonne valtion kustannuksella haudataan puolustusvoimien jäsenet, jos he niin haluavat. Siellä on myös tuntemattoman sotilaan hauta ja muistomerkki. Haudan edessä on aina sotilaita vartiossa ja sitä ympäröi pyöreä, valkoisesta marmorista rakennettu suuri pylväskäytävä.

Jatk. seur. num.

Kuurojen ammattikoulu

Kuurojen ammattikoulusta sai luku- ja työvuoden päättyessä päästötodistuksen 19 oppilasta, jotka ovat valmistuneet seuraaviin ammatteihin:

maalareiksi, Asko Palenius, Tuomo Ryynänen, Eelis Viberg ja Eino Ääri, muurareiksi, Kalevi Koivula, Erkki Niskanen, Sulo Rantatalo, Onni Romppainen ja Pentti Turkki, ompelijoiksi Oili Hänninen, Aniita Nurmela ja Leena Pitkänen, autonasentajaksi Raine Virtanen, verhoilijaksi Erkki Partanen, vaattureiksi Keijo Frondelius, Onerva Lehti ja Eero Pirnes, optikoksi Reijo Randell ja huonekalujen kiilloittajaksi Erkki Ojantakanen.

RATKAISUT

numerossa 7—8 olleeseen ajanvietetehtävään.

Kahdeksan kaupunkia: 1. Kokkola, 2. Lahti, 3. Kotka, 4. Pori, 5. Heinola, 6. Tornio, 7. Iisalmi, 8. Kemi.

Kuvaristikko:

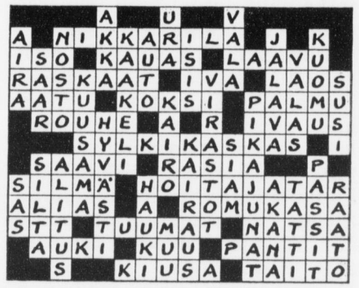

Kotimaasta

TYRVÄÄN Kuurojen Yhdistys Heffata r.y:n vuosikokouksessa 14. 2. valittiin edelleen puheenjohtajaksi Tauno Kuutti. Johtokuntaan varapuheenjohtajaksi Yrjö Hisso, sihteeriksi Elli Pajunen, rahastonhoitajaksi Tapio Tirkkonen, jäsenmaksujenkantajaksi Jussi Santala. Varajäseniksi Yrjö Pajunen ja Martti Nurmimäki. Talon isännöitsijäksi Tauno Kuutti. Päätettiin kattaa toimitalon katto tiileillä ja tehdä linja-autoretkeily Åvikiin.

RAUMAN ja sen ymp. Kuurojen Yhdistys r.y:n vuosikokouksessa 14. 2. Kodisjoen Iso-Ettalassa valittiin puheenjohtajaksi Hannes Tikkanen, johtokuntaan Toivo Raittila (siht.), Heino Tikkanen (varap.j.), Katri Iso-Ettala (rahastonh.) ja Risto Koivula, varalle Onni Lampinen ja Elna Tikkanen.

KUOPION Kuurojen Yhdistyksen vuosikokouksessa 7. 2. valittiin puheenjohtajaksi edelleen Aleksi Savolainen, johtokuntaan varap.joht. Martti Pirskanen, siht. Aarne Holopainen, rahastonh. Silja Kokotti ja jäsenkirj. Väinö Pelli. Varajäs. Impi Pelli ja Hilja Salmikko.

KARJALAN Kuurot r.y:n vuosikokouksessa 14. 2. valittiin puheenjohtajaksi Raija Kokkola, varapuheenj. ja jäsenkirj. Simo Paavilainen, sihteeriksi Eukari Happonen, rahastonh. Mikko Kokkola ja Impi Kola.

MIKKELIN Kuurojenyhdistyksen vuosikokouksessa 21. 2. valittiin uudeksi puheenjohtajaksi Pertti Pärnänen, johtokuntaan Taimi Häyrinen varap.joht., Hannu Suuronen siht., Pentti Kakriainen talon isännöitsijä ja Mikko Häyrinen. Varalle Paula Kakriainen ja Olavi Hakonen. Rahastonhoitajaksi valittiin ulkopuolelta johtokunnan yhd. talon vahtimestari Saarinen ja jäsenkirjuriksi Hilkka Haikonen.

HAAPAJÄRVEN Kuurojen Yhdistyksen vuosikokouksessa 28. 2. valittiin puheenjohtajaksi Toivo Ring, johtokuntaan varap.joht. Helvi Tuomaala, sihteeriksi Elsa Ring, jäsenkirj. Ville Poikkimäki ja Raili Avila. Rahastonhiotajana on edelleen Toivo Ring.

HELSINGIN KUUROJEN YHDISTYS vietti helmikuun 14 pnä 65 vuotisjuhlaa omassa huoneustossaan. Salintäyteinen yleisö seurasi ohjelman suoritusta. Puhujakorokkeen molemmin puolin riippuivat Suomen siniristilippu ja HKY:n lippu saloissaan kohottaen juhlatunnelmaa. Ohjelman alotti T. Rikström esittäen tunnetulla taidollaan U. Kailaan Suomalaisen rukouksen. Tervehdyspuheen lausui yhdistyksen puheenjohtaja Hj. Sandblom selostaen samalla lyhyesti yhdistyksen historiaa. Tämän jälkeen esitti Liisa Salokorpi vaikuttavan kauniisti runon Isänmaan kasvot. Rovasti L. Paunu piti juhlapuheen asiallisella ja miellyttävällä tavallaan koskettaen kuurojen yhdistyksen toimintaa ja kuurojen henkistä kehitystä. Puheessaan hän mainitsi mm. seuraavaa: "— Kun kuurot huomasivat, että heidän oma koulunsa ei ollutkaan antanut heille yhtä hyviä ja perusteellisia tietoja kuin kansakoulu eivät he haluneet jäädä tiedoissa lapsipuolen asemaan, vaan ryhtyivät erilaisten kurssien avulla laajentamaan tietopiiriään. Tätä toimintaa on aina ollut Helsingin kuurojen yhdistyksessä. Kuurojen maailmassa tapahtuneelle tason nousulle voidaan pitää kuvaavana sitä, että entisten käsityönäyttelyjen sijasta nyt on ruvettu järjestämään kuurolle nuorisolle henkisiä kulttuurikilpailuja. Me nykypolven ihmiset emme saa unhottaa, että kuurojen taloudellinen ja henkinen edistyminen on ollut mahdollista vain siksi, että entiset sukupolvet ovat ennen meitä uhrautuvasti toimineet näiden tarkoitusperien hyväksi! Puheen jälkeen toimitti yhdistyksen varapuheenjohtaja kunniakirjan ja ansiomitalien jaon. Rouva Edith Sandblom kutsuttiin yhdistyksen kunniajäseneksi huomattavista lahjoituksistaan ja uhrautuvasta työstään yhdistyksen ja kesäkodin hyväksi. Hänelle ojennettiin taiteilija L. Mikkolan tekstaama aistikas kunniakirja. Suomen Kuurojen liiton hopeisen ansiomitalin sai yhdistyksen puheenjohtaja Hj. Sandblom ja pronssisen yhdistyksen taloudenhoitaja T. Rikström. Juhlivalle yhdistykselle esittivät onnittelut sen alaosastojen edustajat. Juhla päättyi Maamme lauluun.

A.

LAPPEENRANNAN Kuurojen Yhdistys oli järjestänyt imatralaisille ja lappeenrantalaisille kuuroille helmikuun 20—21 päivinä henkiset kilpailut Lappeenrannassa Kuurojen talolla.

Lappeenrantalaiset kuurot ottivat osaa kilpailuihin odotettua runsaslukuisammin. Imatralaiset loistivat — lupauksestaan huolimatta poissaolollaan. Liekö se johtunut sikäläisen yhdistyksen samaan aikaan pidettävästä vuosikokouksesta.

Kilpailut alkoivat lauantaina klo 19. Yhdistyksen varapuheenjohtaja lausui kilpailijat ja vieraat tervetulleiksi. Tämän jälkeen alkoivat kilpailut heti ainekirjoituksella. Seinälle asetettiin taulu joka esitti kesäistä maalaismaisemaa ja jota kilpailijat saivat sitten parhaansa mukaan selostaa. Tauon jälkeen oli vuorossa muistin terävyyden koe. Tämä tapahtui seuraavasti: Kilpailijalle annettiin pieni kirjoitettu kertomus johon hän sai tutustua 20 minuutin ajan jonka jälkeen oli hänen kerrottava yleisölle ja tuomareille mitä hän oli lukenut.

Vielä oli illan ohjelmassa tietokilpailu. Kilpailijat saivat vastata kymmeneen paperille kirjoitettuun kysymykseen jotka käsittelivät kuuroja koskevia asioita.

Kilpailut jatkuivat sunnuntaina klo 13.

Päivän ohjelmassa jatkuivat edellisen illan kilpailulajit ja lisäksi oli lausunta, esitelmä, johon myös yhdistettynä kertomus. Valokuvauksen arvostelun olivat suorittaneet ennakolta paikallisen kameraseuran johtokunnan jäsenet lisäksi yleisö sai arvostella kilpailukuvat. Arvostelut eivät kuitenkaan sattuneet yhteen. Yleisö arvosteli asiantuntijoiden huonoiksi arvostelemat kuvat kärkipäähän. Palkinnot jaettiin kuitenkin asiantuntijoiden avostelun perusteella. Koska lajissa ei ollut kuin kaksi kilpailijaa ja palkintoja oli 3 kpl. annettiin III p. kehoituspalkinnoksi S. Tynkkyselle.

Kilpailujen tuomareina toimivat: Hra Otto Heiskanen Kotkasta ja hra Teuvo Lillunen Lahdesta. Järjestäjänä N. Stefanov.

Sijoittumiset eri lajeissa:

Lausunta

1. E. Tynkkynen
2. E. Ryhänen
3. I. Noro
4. T. Vepsä

Ainekirjoitus
1. A. Leppänen
2. A. Lyytikäinen
3. I. Noro
4. N. Vepsä
5. S. Tynkkynen

Esitelmä
1. N. Stefanov
2. K. Leppänen
3. A. Lyytikäinen
4. E. Ryhänen
5. E. Leppänen ja J. Hartikainen.
6. I. Noro

Muistin terävyys
1. E. Ryhänen
2. A. Leppänen
3. A. Lyytikäinen
4. K. Leppänen
5. I. Noro
6. T. Vepsä
7. S. Tynkkynen

TIETOKILPAILU

Naiset

1.	A. Leppänen	6
2.	E. Ryhänen	5,75
3.	E. Tynkkynen	4
4.	I. Noro	3,5
5.	N. Vepsä	3

Miehet

1.	K. Leppänen	8
2.	O. Lemmetty	7
3.	A. Lyytikäinen	6 +
4.	S. Tynkkynen	5
5.	T. Vepsä ja V. Kirvesmies	3

Shakkia

TAMPEREEN Kuurojen Shakkikerho järjestää **kansalliset shakkiturnaukset** Tampereen Kuurojen yhdistyksessä Satamak. 1 B sunnuntaina lokakuun 2 pnä alkaen klo 10.

Iltama on lauantaina lokak. 1 pnä klo 19 samassa paikassa. Tervetuloa.

NIINKUIN ennemmin on ilmoitettu, viettää Pietarsaaren Kuurojen Shakkikerho 25-vuotisjuhlaansa tänä syksynä, lähemmin sanottuna 8-9 p:nä lokakuuta, hyvine ja hauskoine ohjelmineen. Pietarsaaren Kuurojen Shakkikerho kutsuu silloin Vaasan Kuurojen Shakkikerhon otteluun kiertopalkinnosta. P.K.S.K. asettaa 4 A-luokan pelaajaansa Vaasaa vastaan. Myöskin Luulajan Kuurojen Shakkikerho Nordan kutsutaan Ruotsista. P.K.S.K. asettaa myöskin Luulajaa vastaan 4 B-luokan pelaajaa. Kaikki, sekä pelaajat että matkailijat Ruotsista sekä Suomesta ovat sydämellisesti tervetulleita Pietarsaareen 8—9 pnä lokakuuta. Kilpailut alkavat klo 14 ja juhlat klo 18 lauantaina ja sunnuntaina klo 10 jatketaan kilpailuja.

Juhlat ja kilpailut ovat Ruotsalaistalolla (Svenska gården) Herholminkatu 18.

Urheilua

KANSALLISET SUUNNISTUSKILPAILUT

Lahdessa 2. 10. -60

Sarjat: M 6 km, M 35 4 km ja N 3 km. Osanotto maksuton. Kartta suom. top. 1:30.000 hyvä.

Kokoontuminen Lahden linja-autoasemalle klo 8, josta maksullinen (n. 75:—) kuljetus sen varanneille kilpailupaikan läheisyyteen.

Ilmoittautumiset 26. 9. mennessä os.: Teuvo Lillunen, Launeenk. 9 A 18, Lahti.

Lahden Kuurot Urheilijat.

LAHDEN Kuurot Urheilijat r.y:n pikku-joulu palkintojenjakoineen pidetään Kansantalolla Aleksanterin- ja Saimaankadun kulmassa lauantaina marraskuun 26 pnä klo 19—24. Jäsenet vieraineen tervetulleita.

MIKKELIN Kuurojen Urheililjoiden, Kuurojen Sisun ja Kymenlaakson Kuurojen urheiluseura "Tähden" välinen seuraottelu pidetään Tähden järjestämänä Kotkassa sunnuntaina syyskuun 11 pnä. Kokoonnutaan Metsolan urheilukentälle klo 10.

Lauantaina syyskuun 10 pnä klo 18 on Tähden ohjelmallinen illanvietto Kotkan Työväentalolla. Sisäänkäynti Keskuskadun puolelta.

Seuraottelun palkintojenjako on samassa paikassa sunnuntaina klo 15. Tervetuloa Kotkaan!

HÄMEENLINNAN Häli järjestää suunnistusmestaruuskilpailujen yhteydessä illanvieton syyskuun 17 pnä klo 19 Hämeenlinnan Kuurojenyhd. kerhotalossa Markkulantie 3. Pirteä karuselliohjelma. Seuraavana päivänä syysjuhla suunnistusmest. kilpailupaikalla, kuljetus järjestetään. Tervetuloa suunnistuksen vastustajat ja kannattajat läheltä ja kaukaa.

Kokouksia

JYVÄSKYLÄN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät järjestetään syyskuun 3—4 pnä Cygnaeuskoululla, alkaen lauantaina klo 19 ja sunnuntaina klo 14. Esitelmöimään ovat lupautuneet rva Kaisu Korhonen, ins. R. Savisaari ja toim. R. Pitkänen. Ohjelmassa on myös elokuvaesitys. Toivomme runsasta osanottoa.

KYMENLAAKSON Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät pidetään Inkeroisissa Kansanopistolla lauantaina 3 pnä syyskuuta, alkaen klo 18.

Kutsutut puhujat ovat lupautuneet tulemaan puhumaan. Lisäksi toivotaan saatavan rouva Kirsti Ahonen Tampereelta rikastuttamaan ohjelmaa. Tilaisuudessa on hyvä tarjoilu ja muutakin ajanvietettä. Majoituksen saa halvimmalla Kansanopistolla. Tulkaa runsain joukoin tapaamaan hyviä viittomakielen käyttäjiä läheltä ja kaukaa. Tervetuloa Inkeroisiin.

HAAPAJÄRVEN Kuurojenyhdistys järjestää Kuurojen Päivät 24—25 pnä syyskuuta Kunnantalolla. Lauantaina, alkaen klo 18, on vaihteleva ohjelma ja sunnuntaina, alkaen klo 12 on hyvää ohjelmaa. Ystävällisesti toivotamme tervetulleiksi kaukaa ja läheltä.

KEMIN Kuurojenyhdistyksen tavanmukaiset esitelmäpäivät pidetään syyskuun 24—25 pnä, alkaen lauantaina klo 18 seurakuntatalossa, os. Kaivokatu 17. Rva Heikkilä Oulusta on lupautunut kertomaan Tanskan nuorisoleirikuulumisia. Tervetuloa läheltä ja kaukaa Kemiin.

KARJALAN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät pidetään lokakuun 1—2 pnä Kouvolassa Kankaan kansakoulussa, alkaen lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 12. Puhujiksi on pyydetty rva Aura Ahlbäck ja hra Teuvo Lillunen. Esitelmien lisäksi on luvassa muutakin pirteää ohjelmaa, joten toivotaan kuurojen läheltä ja kaukaa saapuvan tähän tilaisuuteen.

HELSINGIN K.Y:n nuorten kerho viettää 20-vuotisjuhlaansa 8. 10. H.K.Y:llä Liisank. 27 A 8, alkaen klo 19, erinomaisella ohjelmalla. Tervetuloa juhlimaan maamme vanhinta kuurojen nuortenkerhoa.

ROVANIEMEN Kuurojen yhdistys järjestää juhlan lokakuun 8—9 pnä klo 18 työväentalolla. Kaikki tervetulleita.

LAHDEN Kuurojen Yhdistyksen esitemäpäivät pidetään lokakuun 8—9 pnä Yhteiskoululla, alkaen lauantaina klo 18.30. Esitelmöitsijöiksi ovat lupautuneet rva Heevi Tolpo Helsingistä ja hra Kauko Mäkelä Tampereelta, joten kannattaa tulla kauempaakin syksyiseen radiokaupunkiin.

LAPPEENRANNAN Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään Kuurojen talolla Suonionk. 13 lokakuun 15 ja 16 pnä, alkaen lauantaina klo 18. Erikoisen hyvä ohjelma. Uusia puhujia. Varjokuvia Tanskasta: nuorisoleiriltä ja kongressista sekä selostus matkasta. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

HÄMEENKYRÖSSÄ vietetään kuurojen kirkkopäivää lokakuun 16 pnä. Kokoontuminen kirkolla klo 10. Ystävät tervetulleita läheltä ja kaukaa.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n toimitalon vihkiäiset ovat lokakuun 23 päivänä klo 13.

Lauantaina lokakuun 22 pnä klo 19 järjestetään toimitalossa pirteäohjelmainen illanvietto. Toimitalon osoite: Markkulantie 3.

SÄYNÄTSALON Kuurot r.y. järjestää esitelmäpäivät 4—5 pnä marraskuuta. Tarkemmin ilmoitetaan myöhemmin.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät ovat marraskuun 12—13 pnä yhdistyksen talossa Markkulantie 3, alkaen launtaina klo 19 ja sunnuntaina klo 12. Puhujista ja muusta ohjelmasta myöhemmin.

JOULU- JA UUDENVUODEN onnittelumme julkaistaan joulukuun numerossa. Hinta 100:- hengeltä, yhdistyksiltä 300:-.

Onnittelut lähetettävä lehtemme toimitukselle 30. 11. mennessä.

Merkkipäiviä

Fil.maist.
SIGYN HEIKEL
80-vuotias

Heinäkuun 2 pnä täytti fil.-maist. Sigyn Heikel 80 vuotta Helsingissä. Jo nuoruudessaan tutustui hän kuuroihin ja antautui koko sydämestään työskentelemään heidän hyväkseen ensin koti- ja koulukaupungissaan Viipurissa ja vuodesta 1907 Helsingissä, jossa hänellä oli toimensa henkivakuutusyhtiö Suomen pääkonttorissa. Monipuolinen ja suuriarvoinen oli maist. Heikelin työ, minkä hän on vastuunalaisen toimensa ohella uhrautuvasti suorittanut Suomen kuurojen parhaaksi. Helsingin Kuurojen Yhdistyksen johtokuntaan hän on kuulunut yli 40 vuotta, josta lähes 30 vuotta sihteerinä. Myöskin yhdistyksen rahastonhoitajan tehtäviä hän on monet vuodet asiantuntemuksella hoitanut. Helsingin Kuurojen Yhdistyksen ompeluseuran johdossa hän on suurella antaumuksella toiminut ja sen myyjäisissä hän oli toimeenpaneva voima. Suomen Kuurojen Liiton keskushallituksessa hänen panoksensa oli merkittävä ja liiton rahastonhoitajan tehtäviä hän on hoitanut. Pitkän aikaa hän on ollut ruotsinkielisen Tidskrift för Dövan toimittajana, Helsingin Kuurojen Ystävät r.y:n ja Åvikin Säätiön johtokunnissa on maist. Heikel niiden perustamisesta asti vaikuttanut asiantuntijana.

Korkeasta iästään ja heikentyneestä näöstään huolimatta maist. Heikel jatkuvasti mikäli voimansa myöten antavat osallistuu yhdistyksen ja sen naiskerhon kokouksiin ja ompeluseuran toimintaan. Suurella lämmöllä hän ahertaa edelleenkin kuurojen lähetyksen ompeluseurassakin. Lämminsydämistä ja jaloa ystävää Helsingin kuurot kiitollisuudella muistavat, toivoen hänelle rauhaisaa elämän ehtoota ja Jumalan runsasta siunausta.

A.

70 VUOTTA täytti elokuun 8 pnä Helsingin Kuurojen Yhdistyksen kunniajäsen neiti **Aina Blomqvist** Helsingissä. Hän on syntynyt Jomalassa Ahvenanmaalla ja käynyt Porvoon kuurojen koulun. Vuodesta 1923 hän työskenteli ompelijana Helsingin Diakonissalaitoksella, josta siirtyi viime vuonna eläkkeelle. Nti Blomqvist on aktiivisesti osallistunut Helsingin Kuurojen Yhdistyksen ja sen naiskerhon toimintaan. Hän on kuulunut monet vuodet yhdistyksen johtokuntaan. Ammattinsa perusteella hän on ollut yhdistyksen ompeluseuran tukipylväänä ja on toiminut sen johdossa maist. Heikelin rinnalla toimeenpanevana voimana.

Kristillisen elämänkatsomuksen omaavana on nti Blomqvist kuulunut monet vuodet Helsingin kuurojen kirkkoneuvostoon. Kuurojen lähetystyökin on hänen sydäntään lähellä. Hänen johdollaan on lähetysompeluseura toiminut siunauksellisesti. Toivotamme nti Blomqvistille jatkuvasti voimia ja siunausrikasta elämän ehtoota.

60 VUOTTA täyttää syyskuun 15 pnä puuseppä **Valdemar Holmberg** Helsingissä. Syntynyt Tenholassa ja kuuroutunut 6-vuotiaana. Kävi Porvoon kuurojenkoulun, jonka jälkeen antautui puutyöalalle, erikoisalanaan puunleikkaus ja sorvaus. Nuorena poikana hän innostui juoksuun ja hiihtoon, kehittyen huomattavaksi urheilijaksi. Tunnettuna keskimatkojen juoksijana hän joutui surullisen tapaturman uhrina pois SKUL:n aktiiviurheilijain piiristä. Hän oli kunnostautunut monissa koti- ja pohjoismaisissa urheilukilpailuissa.

Syksyllä 1925 kävellessään saunasta kotiin oikotietä rataa pitkin hän joutui päivystäjäveturin ruhjomaksi Tammisaaren asemapihalla, jolloin häneltä katkesi toinen jalka kokonaan poikki. Hän sai paljon osanottoa varsinkin Tanskan kuuroilta, rahalahjan ja kauniin kuvitetun valittelukirjeen muodossa. Samoin Norjan kuurojen urheilulehti osoitti sydämellistä myötätuntoa Holmbergille palstoillaan. Myöskin rovasti Huugo Nyberg osoitti suurta ystävällisyyttä tarjoamalla vieraanvaraisuutta kodissaan.

Valdemar Holmberg on toiminut Länsi-Uudenmaan kuurojen yhdistyksen sihteerinä useita vuosia. Hän omisti huvilan ja laajan puutarhan Tammisaaren lähistöllä, jota viljeli ahkerasti. Sodan aikaisessa pommihyökkäyksessä huvila vaurioitui, mutta sinnikkäästi Holmberg korjasi sen kuntoon. Myöhemmin hän työttömyyden takia myi huvilansa ja muutti Helsinkiin, ostaen täällä asunto-osakkeen. Työpaikan hän sai Fazerin makeistehtaan puuseppänä.

Toivomme kovaa kokeneelle ystävällemme jatkuvaa työtarmoa ja parempia aikoja yksinäisyydessään.

E. Ks.

50 VUOTTA täyttää lokakuun 9 pnä rouva **Hilkka Mikkonen** o.s. Asp Kajaanissa. Osoite: Asuntola 55, Kajaani.

SYDÄMELLISET kiitoksemme niille, jotka kunnioittivat rakkaamme **Ida Yläkorven** muistoa ja ottivat osaa suureen suruumme.

Omaiset.

SYDÄMELLINEN kiitokseni Keravan Kuurojenkerholle ja kaikille kuuroille ystävilleni merkkipäivänäni osakseni tulleesta huomaavaisuudesta.

Jumala Teitä siunatkoon.

Lempi Hydén.

†

Rakkaamme

VILHO TAAVETTI ISOLÄHTEENMÄKI

* 20. 5. 1906 Mouhijärvellä
† 22. 6. 1960 Mouhijärvellä

Syvästi kaivaten
Puoliso ja lapset perheineen.

On päivä pilvinen
Jeesus on mun.
On päivä riemuinen
Jeesus on mun.
Kun sydän seisahtuu
Jeesus on mun.
Kun hauta aukeaa
Jeesus on mun.

Hartain kiitoksemme teille kaikille, jotka otitte osaa syvään suruumme.

Puoliso ja lapset.

†

IDA YLÄKORPI

* 7. 8. 1893 Hauholla
† 6. 7. 1960 Hämeenlinnassa

Uhrautuvan ja pitkäaikaisen työntekijänsä muistoa kunnioittaen.

Hämeenlinnan Kuurot r.y.
Kuurot ystävät.

†

Rakas vaimoni, äitini ja mummumme

IDA YLÄKORPI

o.s. Koskela

* 7. 8. 1893 Tuuloksessa
† 6. 7. 1960 Hämeenlinnan lääninsairaalassa

Kiitollisina kaipaavat

Hannes Yläkorpi
Yrjö, Kaisa o.s. Wilkman,
Jukka, Seija, Tapio, Sirkka ja
Antero Yläkorpi.

Herra Sinun luonasi on väsyneen hyvä olla.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

65. vuosikerta 1960

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: URHO KIERIMO, Lempäälä, Toutonen

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154.

Toimituskunta: Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 500:— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1960 kotimaassa ja Pohjoismaissa 600:—, ulkomaille 700:—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 38 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 300:-. Kuolinilmoitukset 500:-.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Liisankatu 27 E 10, Helsinki. Puh. 882 163.

Käyttäkää oman liittonne julkaisemia

Sormiaakkoskortteja

Hinta 10:— kpl. 100 kpl 700:—.
Saatavana liiton toimistosta.

Käyttäkää kirjeenvaihdossanne kauniita

KIRJEENSULKIJAMERKKEJÄ

kuurojen hyväksi

Hinta 5:— kpl.
40 merkin arkki 200:—

Myyjiä otetaan
20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — Helsinki
Postisiirtotili 6825

KOULUILLE

suosittelemme seuraavia oppikirjoja:

U. Kierimo:
Ensimmäinen lukukirjani 400:—

H. Nyberg:
Katekismus ja kristinoppi 200:—

A. I. Savolainen:
Raamatunhistoria 300:—

E. J. Pesonen:
Luonnontieto 300:—

U. Kierimo:
Pienviljelyksen alkeistietoja 100:—

Heikki Mylläri:
Ammatinvalinnan ohjeita kuuroille ilmaiseksi jaettavaksi koulunsa päättäville oppilaille.

Hintaan lisätään lähetyskulut.

Tilattavissa os.:

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — Helsinki
Postisiirto 6825

ADRESSI ON ARVOKAS MUISTO

Oma liittonne on painattanut aistikkaita

Onnittelu- ja Suruadresseja

Käyttäkää niitä!

Hinta vain 300 mk kpl.
Niitä saatte asiamiehiltä yhdistyksissä
ja suoraan toimistostamme

Myyjille 20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y. Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI
Postisiirtotili n:o 6825

Tilatkaa vuodeksi 1960 — Prenumerera för år 1960 på

KUUROJEN LEHTI-
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

vuosikerta 65 — 64 årgång

ilmestyy kerran kuukaudessa, seuraten tapahtumia kuurojen maailmassa koti- ja ulkomailla.

Toimituskunta:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Neuvottelukunta:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Tilaushinnat:
600:— koko vuodelta. Ulkomaille 700:—. Vuositilaajat saavat runsaasti kuvitetun "Kuurojen Joulun" ilmaiseksi. Kuurojenkoulujen, ammatti- ja talouskoulujen oppilaat saavat sen tilaamalla opettajansa kautta jaettavaksi 300 markalla koko vuodeksi.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, asiamiehet yhdistyksissä ja lehden konttori, os. Helsinki, Liisankatu 27 E 10. — Postisiirtotili n:o 6825.

Tehkää tilauksenne nyt heti ja tarjotkaa lehteä myös tuttaviennekin tilattavaksi. Omaa lehteämme levittämällä hankitte kannattajia kuurojen asialle kuulevienkin keskuudessa.

Utkommer en gång i månaden. Vad som sker och vad som hänt i de dövas värld, både in- och utrikes, skildras utförligt.

Redaktionskommitte:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Rådkommitte:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Prenumerationspris:
500:— för hela året utan julpublikation. Till utlandet 700:—. Elever i dövskolorna samt yrkes- och hushållsskolorna kunna genom lärarna få prenumerera för 300 mk i året.

Prenumeration kan ske genom alla postkontor, föreningarnas ombud och tidskriftens kontor, adr. Helsingfors, Elisabetsgatan 27 E 10, postgirokonto n:o 6825.

Gör Eder prenumeration genast och rekommendera tidskriften för Edra vänner och bekanta. Genom att sprida Er egen tidskrift på detta sätt skaffar Ni anhängare och förespråkare för de dövas sak i de hörandes krets.

URHO KIERIMO
päätoimittaja — huvudredaktör

RURIK PITKÄNEN
toimitussihteeri — red.sekreterare

ULLA-BIRGITTA LAINE
svenskspr. redaktör

Oy SURDUS Ab — 1960